

В.О. Козуб, канд. екон. наук, доц. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)
С.В. Бестужева, канд. екон. наук, доц. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ

Сьогодні всі міжнародні компанії використовують технології в процесі своєї діяльності. Тому, в певній мірі, кожна компанія є технологічною. Проте, лише деякі компанії створюють технологічні продукти, процеси та сервіси. Для них технологія є ключем, а ключ – конкурентним інструментом. Менеджери в таких компаніях зіштовхуються з викликами та можливостями, які, як правило, є результатом залежності від технологій.

Ефективне управління конкурентоспроможністю технологічних компаній в сучасному динамічному середовищі потребує побудови системи, яка дасть змогу компаніям врахувати всі важливі елементи забезпечення конкурентоспроможності та побудувати ефективні бізнес-процеси в компанії.

На нашу думку, центральним елементом в діяльності міжнародної технологічної компанії є наявність розвиненої інноваційної культури. Постійна робота в напрямку змін, сприйнятливість працівників компаній до нових ідей, готовність і можливість їх втілити і тим самим забезпечити якісний ріст ефективності діяльності компанії – все це формує позитивну інноваційну культуру компанії. Міжнародна компанія, яка прагне глобального корпоративного лідерства, повинна зважувати на обґрунтування та реалізацію ключових інноваційних пріоритетів. Саме тому провідні корпорації ключову увагу приділяють інноваційному розвитку, який не лише вимагає великих інвестицій, але й пов'язаний із високими ризиками. З іншого боку, корпорації, які не приділяють інноваціям належної уваги, швидко втрачають свої позиції. Вважаємо, що розвинена інноваційна культура, яка дає поштовх до синтезу нових ідей, створення нових моделей дій та цінностей, є стратегічним ресурсом ХХІ століття.

У свою чергу, вона є ключовим імпульсом до розробки інноваційних стратегій розвитку компаній. Стратегії технологічних компаній є дещо відмінними від стратегій компаній інших галузей. Ключова різниця полягає у відсутності статичності стратегій, оскільки досить високою є динамічність ринку та конкуренції на ньому. Відмінною ознакою бізнес-стратегії технологічної компанії є те, що її ключовим елементом є технологія. Звичайно ринкові,

фінансові та виробничі фактори також мають значний вплив на формування бізнес-стратегії компанії, проте у технологічних компаніях формувати стратегію без пильної уваги до можливостей та загроз, орієнтованих на розвиток технологій, неможливо.

Невід'ємним елементом системи управління конкурентоспроможністю компаній технологічного бізнесу є також мотивації компаній. В першу чергу, технологічні компанії, впроваджуючи раніше своїх конкурентів ефективні інновації, отримують надприбутки, що дає змогу відірватись від конкурентів і на певний час закріпити за собою лідерство. Технологічні компанії мають ряд інших мотивацій, що підштовхує їх до впровадження інновацій, серед яких створення високої доданої вартості та високої продуктивності праці, створення інтелектуального продукту, генерація нових знань, запуск нових виробничих процесів, сприяння зростання ефективності економічної системи і підвищення рівня життя суспільства, створення високооплачуваних робочих місць, посилення конкурентних позицій країни на світовому ринку тощо.

Не менш важливим елементом системи є, на нашу думку, реінжиніринг, який передбачає відмову від багатьох принципів та прийомів, які раніше приносили компанії успіх та, шляхом зосередження на бажаному результаті, побудову ефективних бізнес-процесів в компанії. Головна задача реінжинірингу – поглянути на проблему в цілому і визначити джерело проблеми. Це завдання під силу лише керівництву, а не співробітникам, працюючим з клієнтами. Двома важливими критеріями реінжинірингу є ціленаправленість та сильна дисципліна, що повинні сприяти націленню зусиль на невелику кількість проектів.

Останнім елементом системи управління конкурентоспроможністю технологічних компаній є фінансові механізми, в першу чергу здійснення значних капіталовкладень у дослідження та розробки, витрати на підвищення рівня кваліфікації працівників компанії, а також все більше залучення та забезпечення домінування в структурі зайнятості технологоорієнтованих спеціалістів, які здатні генерувати нові знання, продукувати, адаптувати та використовувати новітні технології. Фінансовий менеджмент пронизує всі ланки фінансової системи і виступає найважливішою складовою частиною структури управління в умовах ринку. Основою фінансового менеджменту служить фінансова політика, що базується на аналізі чинників ефективного використання фінансових ресурсів в короткостроковій і довгостроковій перспективі і визначає напрями діяльності фінансових служб.